

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
TELEFAX: 210 5203872
Πληροφορίες: Ζ. Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 06 Ιουλίου 2020
Αριθ. Πρωτ.: 1268

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ: Υπουργείο Περιβάλλοντος και
Ενέργειας

ΘΕΜΑ: Σχετικά με πρόσφατα εργατικά ατυχήματα.
ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.7393/16-06-2020 ΕΡΩΤΗΣΗ.

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Δ. Μανωλάκου, Χ. Κατσώτη και Γ. Μαρίνο, σας πληροφορούμε τα εξής:

Α. Τα ζητήματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων βρίσκονται μεταξύ των σημαντικών προτεραιοτήτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, το οποίο, μέσω των αρμοδίων Υπηρεσιών του, αναπτύσσει παρεμβάσεις τόσο σε επιτελικό (όπως νομοθετικό, οργανωτικό, ενημερωτικό και ερευνητικό) όσο και σε ελεγκτικό επίπεδο.

Σύμφωνα με τον Κώδικα Νόμων για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων [ν.3850/2010 (ΦΕΚ 84 Α΄)], η νομοθεσία για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία εφαρμόζεται στη χώρα μας σε όλες τις επιχειρήσεις, εγκαταστάσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα (καθώς και τα ν.π.δ.δ. και τους Ο.Τ.Α.) και για κάθε εργαζόμενο που απασχολείται από τον εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Τονίζεται, μάλιστα, ότι βασικό χαρακτηριστικό του παραπάνω θεσμικού πλαισίου είναι η νομική έννοια της *αποκλειστικής ευθύνης του εργοδότη*, ο οποίος υποχρεούται να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας, να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων, να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας και (όπου προβλέπεται) ιατρού εργασίας, να παρέχει κατάλληλα μέσα ατομικής προστασίας, καθώς και να διασφαλίζει τον πιστοποιημένο έλεγχο καλής λειτουργίας του κάθε φύσης εξοπλισμού του σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Στο πλαίσιο αυτό, ο εργοδότης οφείλει, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.1, άρθρ. 43 του ιδίου ως άνω Κώδικα, να έχει στη διάθεσή του μια *γραφτή εκτίμηση των υφιστάμενων κατά την εργασία κινδύνων* για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους, καθώς και να καθορίζει τα μέτρα προστασίας που πρέπει να ληφθούν.

Ειδικότερα, σε ό, τι αφορά στις ναυπηγικές και ναυπηγοεπισκευαστικές εργασίες, επισημαίνουμε ότι, πέραν των γενικών προβλέψεων της νομοθεσίας για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, οι διατάξεις του π.δ. 70/90 «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων σε ναυπηγικές εργασίες» (ΦΕΚ 31 Α΄) συγκροτούν ένα πυκνό και αυστηρό πλέγμα προστατευτικών ρυθμίσεων για τον συγκεκριμένο επαγγελματικό κλάδο.

Ο εν γένει έλεγχος των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία διενεργείται από τους αρμόδιους επιθεωρητές ασφάλειας και υγείας στην εργασία του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.).

Επιπλέον, οι δύο Μικτές Επιτροπές Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη (ΕΥΑΕ-ΝΕΖ), μία για την περιοχή Πειραιά-Δραπετσώνας-Κερατσινίου και μία για την περιοχή Περάματος-Σαλαμίνας, οι οποίες συγκροτήθηκαν με την 23280/603/14.12.2011 (ΦΕΚ 3115 Α΄) Απόφαση του Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης υποστηρίζουν το ελεγκτικό έργο των επιθεωρητών ασφάλειας και υγείας στην εργασία του ΣΕΠΕ, δεδομένης της ιδιάζουσας φύσης και της αυξημένης επικινδυνότητας των δραστηριοτήτων στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ. 28, παρ. 7 του ΚΝΥΑΕ, στους εκπροσώπους των εργαζομένων και του Τεχνικού επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ) καταβάλλεται αμοιβή, το ύψος της οποίας, ο τρόπος καταβολής της και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών. Εν προκειμένω, με την υπ' αριθμ. 2/35061/0022/2012 κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Καθορισμός αποζημίωσης των εκπροσώπων των εργαζομένων και των εκπροσώπων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας που συμμετέχουν στις Επιτροπές της παρ. 1 του άρθρου 28 του Ν. 3850/2010 και της παρ. 13 α του άρθρου 17 του Ν. 3996/11» προβλέπεται ανώτατο όριο αποζημίωσης, ανεξάρτητα από τον συνολικό αριθμό των διενεργηθέντων ελέγχων, για τον οποίο, πάντως, δεν υφίσταται ποσοτικός περιορισμός.

Β. Όσον αφορά θέματα αρμοδιότητας της Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (ΑΥΕ), σας ενημερώνουμε πως οι εκθέσεις έρευνας για τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα σε βάρος των πρώτων δύο εκ των αναφερομένων εργαζομένων (του 35χρονου μεταλλεργάτη επί του πλοίου NODUS -παραβεβλημένου στο αγκυροβόλιο Πειραιά- στις 5 Ιουνίου και του 29χρονου ηλεκτρολόγου στην επιχείρηση ΗΠΕΙΡΟΣ-ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ στον Αμμότοπο Άρτας στις 6 Ιουνίου) είναι υπό σύνταξη και μετά την ολοκλήρωσή τους θα διαβιβαστούν στις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές. Όσον αφορά στα υπόλοιπα αναφερόμενα περιστατικά, το θανατηφόρο συμβάν σε βάρος του 49χρονου υπαλλήλου του ΟΤΕ (Καβάλα 28 Μαΐου) δεν συνέβη εν ώρα εργασίας ή κατά την προσέλευση/αποχώρηση από αυτήν, ενώ το θανατηφόρο συμβάν εν πλω (9 Ιουνίου) σε βάρος του 45χρονου μάγειρα του πλοίου BLUE STAR CHIOS και το σοβαρό ατύχημα σε βάρος του εργαζομένου της ΛΑΡΚΟ (5 Ιουνίου) δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Υπηρεσιών μας ως προς την διερεύνηση των αιτίων τους, αλλά στην αρμοδιότητα των Λιμενικών Αρχών και της Ελληνικής Υπηρεσίας Διερεύνησης Ναυτικών Ατυχημάτων στην πρώτη περίπτωση και στην αρμοδιότητα του Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος (που υπάγεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας), στη δεύτερη.

Σας ενημερώνουμε, τέλος, πως το αγκυροβόλιο (ράδα) Πειραιά βρίσκεται εκτός της Ναυπηγοεπισκευαστικής Ζώνης Πειραιώς-Δραπετσώνας-Κερατσινίου-Περάματος-Σαλαμίνας και επομένως δεν έχει χωρική αρμοδιότητα ελέγχων εκεί η τοπική Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη της Υ.Α. Αριθμ. Οικ. 23280/603/14.12.2011 (ΦΕΚ 3115 Β΄).

Γ. Με την υπ'αριθμ. 3Κ/2019 προκήρυξη του Α.Σ.Ε.Π. (Φ.Ε.Κ.10/ Α.Σ.Ε.Π./11-04-2019) προκηρύχθηκαν 53 θέσεις Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης τακτικού προσωπικού στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, εκ των οποίων είκοσι μία (21) θέσεις αφορούν ομοίως τη στελέχωση των Τεχνικών Επιθεωρήσεων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας. Σημειώνεται ότι οι υποβληθείσες αιτήσεις βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας τους για την έκδοση των αποτελεσμάτων από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού.

Επίσης, στο πλαίσιο του Α΄ κύκλου κινητικότητας έτους 2018 μετατάχθηκαν δεκαεφτά υπάλληλοι για την κάλυψη θέσεων σε Περιφερειακές Διευθύνσεις Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.

Τέλος, το έργο των Υπηρεσιών ενισχύεται και από την Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας, η οποία διενεργεί ελέγχους σε χώρους εργασίας ανά την επικράτεια.

Δ. 1. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.1876/1990 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, οι Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (Σ.Σ.Ε.) και οι όμοιες έκτασης Αποφάσεις Διαιτησίας (Δ.Α.) του άρθρου 16 του ίδιου νόμου, δεσμεύουν τους εργαζόμενους και εργοδότες που είναι μέλη των συμβαλλομένων συνδικαλιστικών οργανώσεων του κλάδου ή του επαγγέλματος εντός του τοπικού, επαγγελματικού και χρονικού πεδίου τους, ή των εν διενέξει αντίστοιχα, εκτός αν κηρυχθούν γενικώς υποχρεωτικές με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.1876/1990 όπως ισχύει.

Για τις περιπτώσεις εκείνες, που ο εργοδότης δεσμεύεται από επιχειρησιακή συλλογική ρύθμιση εργασίας, οι κανονιστικοί όροι της, διέπουν όλους τους εργαζόμενους της επιχείρησης (παρ. 3 άρ. 8 Ν.1876/1990 όπως ισχύει) και εφόσον η σχέση εργασίας ρυθμίζεται από περισσότερες ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί συρροής (άρ. 10 του Ν.1876/1990 όπως ίσχυε κατά το εκάστοτε χρονικό διάστημα που αναφέρεστε στο σχετικό).

Οι όροι ατομικών συμβάσεων εργασίας, που αποκλίνουν από τους κανονιστικούς όρους συλλογικών συμβάσεων εργασίας, είναι επικρατέστεροι, εφ' όσον παρέχουν μεγαλύτερη προστασία στους εργαζόμενους (άρθρο 7 §2 ν.1876/1990).

2.α) Από τα στοιχεία του σχετικού δεν δύναται να συναχθεί ασφαλές συμπέρασμα για την υπαγωγή των εν λόγω εργαζομένων σε συγκεκριμένη συλλογική ρύθμιση. Εντούτοις, η συναφέστερη σχετική ρύθμιση με όσα περιέχονται στο τελευταίο ερώτημα είναι:

Η ΣΣΕ (8.11.2017) «Συλλογική σύμβαση Ναυπηγοεπισκευαστικών Εργασιών 2018, για εργασίες που γίνονται σε πλοία και πλωτά μέσα είτε αυτά βρίσκονται στη θάλασσα είτε στην ξηρά, για το διάστημα από 08/11/2017 έως 31/12/2018.», με Π.Κ. 14/20.11.2017 Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Τα συμβαλλόμενα μέρη ήταν αφενός το Συνδικάτο Εργατοϋπαλλήλων Μετάλλου Ν. Αττικής και Ναυπηγοεπισκευαστικής Βιομηχανίας Ελλάδος και αφετέρου ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Ναυπηγικής Βιομηχανίας (ΣΕΝΑΒΙ).

Σύμφωνα με τα αρ. 16 και 17 αυτής η διάρκεια ισχύος της είναι:

16. Η ισχύς της παρούσας σύμβασης αρχίζει από την ημέρα υπογραφής της και λήγει την 31/12/2018.

17. Με τη λήξη της παρούσας σύμβασης και εάν δεν υπογραφεί νέα σύμβαση, η παρούσα συνεχίζει να ισχύει για τρία χρόνια.

β) Για τη διάρκεια ισχύος των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, ισχύουν οι διατάξεις του αρ. 2 παρ. 1 της ΠΥΣ 6/2012 (Α' 38) ως κατωτέρω:

«Άρθρο 2

1. Οι Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας συνάπτονται εφεξής για ορισμένο χρόνο ισχύος, η διάρκεια του οποίου δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα (1) έτος και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη.»

1.Σε κάθε περίπτωση, για την επέκταση ΣΣΕ/ΔΑ θα πρέπει να ακολουθείται το παρακάτω νομοθετικό πλαίσιο των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.1876/1990 όπως ισχύει:

«2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων είναι δυνατόν να εγκριθεί το Πόρισμα του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας και να κηρυχθεί γενικώς υποχρεωτική, για όλους τους εργαζόμενους, συλλογική σύμβαση εργασίας ή διαιτητική απόφαση με τους εξής όρους:

2.1. Για την επέκταση συλλογικής σύμβασης εργασίας ή διαιτητικής απόφασης απαιτείται:

α) αίτηση που υποβάλλεται από οποιοδήποτε από τους δεσμευόμενους από αυτή προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

β) τεκμηρίωση των επιπτώσεων της επέκτασης στην ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση και κοινοποίηση αυτής στο Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας.

2.2. Το Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας γνωμοδοτεί αιτιολογημένα προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη:

α) την αίτηση για επέκταση,

β) την τεκμηριωμένη βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου ότι η συλλογική ρύθμιση δεσμεύει ήδη εργοδότες, που απασχολούν ποσοστό μεγαλύτερο του 50% των εργαζομένων του κλάδου ή του επαγγέλματος και

γ) το πόρισμα διαβούλευσης των δεσμευόμενων μερών, ενώπιον του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας, για την αναγκαιότητα της επέκτασης και τις επιπτώσεις της στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, τη λειτουργία του ανταγωνισμού και την απασχόληση.

2.3. Επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα και βρίσκονται σε καθεστώς προπτωχευτικής ή παραπτωχευτικής ή πτωχευτικής διαδικασίας ή εξωδικαστικού συμβιβασμού ή οικονομικής εξυγίανσης, ανεξαρτήτως εάν στην επεκτεινόμενη συλλογική ρύθμιση προβλέπονται εξαιρέσεις από την εφαρμογή όρων για εργαζόμενους σε επιχειρήσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 3 του ν. 1876/1990, μπορούν να εξαιρούνται από το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, μετά από αιτιολογημένη γνώμη του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας, ως προς όρους ή ως προς το σύνολο της συλλογικής σύμβασης εργασίας ή διαιτητικής απόφασης, που κηρύσσεται υποχρεωτική.

3. Η επέκταση ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στην Εφημερίδα Κυβερνήσεως και η ισχύς της λήγει τρεις (3) μήνες μετά την πάροδο ισχύος της συλλογικής ρύθμισης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, μετά από γνώμη της Ολομέλειας του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας, είναι δυνατόν να εξειδικεύονται οι περιπτώσεις των επιχειρήσεων που εξαιρούνται και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσης διάταξης, ιδίως για τη λήψη μέτρων προστασίας των υφιστάμενων θέσεων εργασίας, ειδικά για κάθε επιχείρηση.

5. Για τους εργαζόμενους στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες, καθώς και για τους κατ' οίκον εργαζόμενους, οι παραπάνω διατάξεις για την προσχώρηση και επέκταση συλλογικής σύμβασης εργασίας ισχύουν για τις συμβάσεις που συνάπτονται αντίστοιχα στους κλάδους αυτούς.».

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ